

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM **pro předškolní vzdělávání**

Mateřské školy Gagarinova
Praha – Suchdol

**„Proletíme celý svět, prozkoumáme
všechno hned.“**

Čj. 120/2011

Obsah

1. Identifikační údaje o mateřské škole
 2. Charakteristika školy
 3. Podmínky vzdělávání
 4. Organizace vzdělávání
 5. Charakteristika vzdělávacího programu
 6. Vzdělávací obsah
 7. Evaluační systém
 8. Doplnkové programy
- Přílohy:**
- č. 1 Školní řád
 - č. 2 Plán akcí
 - č. 3 Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání
 - č. 4 Plán EVVO
 - č. 5 Diagnostický záznam o dítěti

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Sídlo mateřské školy:

Mateřská škola Gagarinova
Gagarinova 1103
165 00 Praha–Suchdol

Telefon, fax : 220 920 522, 733 510 450

E-mail : msgagarinova@praha-suchdol.cz

www : msgagarinova.cz

Zřizovatel: Úřad městské části Praha–Suchdol

Ředitelka : Marcela Hanáková

ŠVP zpracovala : Marcela Hanáková a kolektiv pedagogů

Název ŠVP – „Proletíme celý svět, prozkoumáme všechno hned“

2. Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola byla vystavěna svépomocí pro účely mateřské školy a slavnostně otevřena 15.11.1983 viz Kronika. Otevřeny byly 4 třídy - 100 dětí. V roce 1987 Úřad městské části Suchdol jednu třídu zrušil a škola měla pouze 3 třídy o celkovém počtu 75 dětí. Tyto prostory byly postupně využívány k pronájmu různým organizacím. Např. základní škola během své rekonstrukce, stacionář pro seniory, pedikérka, DDM, zubař. Poslední nájemci těchto prostor tříd – DDM a zubař se ve školním roce 2007/2008 přestěhovali do jiných prostor mateřské školy v hospodářské budově. Během ledna až března 2008 zde proběhla rekonstrukce – uvedení třídy do původního stavu a 10.3.2008 jsme opět zahájili provoz 4. třídy – Broučci. Celkem 100 dětí, 4 třídy po 25 dětech. Mateřská škola má jeden berbariérový přístup, zatím však nebyl uplatněn požadavek integrace tělesně ani jinak hendikepovaného dítěte.

V červenci 2011 byla **zahájena** **nástavba** dalších 2 tříd na hospodářské budově mateřské školy pro dalších 50 dětí. Škola bude od roku 2012 **6.třídní pro 150 dětí**.

Škola je **složena ze 3 budov**, spojených chodbami. V budovách jsou třídy v přízemí a v patře. V přízemí mladší děti ve věku 3-5 let, v 1.patrech starší děti, 5-6 leté a předškoláci, kteří jsou v mateřské škole poslední rok před vstupem do základní školy nebo mají odklad povinné školní docházky.

Ve 3. - provozní budově je kuchyň, ředitelna - sborovna, sklady potravin, prádla a čistících prostředků, šatny kuchařek a uklízeček. V roce 2007 byla zrušena v této části budovy prádelna a sušárna a tyto 2 místnosti užívá DDM (v nájmu) pro své účely. Mají vybudovaný zvláštní, samostatný vchod. V zadní části této budovy jsou místnosti užívané dalšími 2 nájemníky– dětská lékárna, účetní, také se zvláštními samostatnými vchody.

Kolem školy je prostorná **zahrada** s vzrostlými okrasnými stromy a keři. Zahrada je rozložením budov rozdělena na několik částí. Část, využívaná mateřskou školou, je z bezpečnostních důvodů oplocená a opatřená vstupními bránami. V každé části jsou jiné herní prvky, průlezky, houpačky a uměle vytvořené terénní vlny, květinový a sezónní záhonek, 4 pískoviště kryté plachtami a slunečními clonami. Děti ze všech tříd využívají všechny části zahrady, střídají se.

Mateřská škola se nachází v okrajové, klidné části Praha–Suchdol, v těsné blízkosti rodinných domů se zahradami a v sousedství zahrádkářské oblasti, v blízkosti lesů a chráněného území – přírodní rezervace Únětické a Roztocké údolí.

Každý rok velmi úspěšně zpracováváme **granty** vyhlášené Úřadem MČ Suchdol, Letištěm Praha a.s. Díky těmto financím máme na zahradě velkou průlezku se skluzavkou, kolem budov vybudované „dopravní hřiště“, tříkolky, koloběžky, osázené stromy a keře, ve třídách velké stavebnice Duplo, počítačové vybavení, TV nářadí a náčiní.

Průběžně realizujeme různé **projekty** zaměřené na bezpečnost dětí na ulici, chodníku, dodržování základních pravidel jízdy na dětských dopravních prostředcích, bezpečnost dětí před rizikovými faktory, projekty zaměřené na zdraví dětí, na poznávání přírody i blízkého okolí školy – hlavního města Prahy.

Pravidelně **spolupracujeme** a pořádáme vzdělávací programy, projekty pro děti s Policií ČR, Městskou policií, Hasiči Suchdol, dětským stomatologem, Střední zdravotní školou-stomatologie, Lesy Praha a.s. Konzultujeme s dětskou pediatričkou různá zdravotní opatření a postupy.

Prezentace mateřské školy na veřejnosti se uskutečňuje již tradičně ve spolupráci s Úřadem městské části Praha-Suchdol, děti pravidelně prezentují pásmo písní, básní při vítání občánků, významných jubileích, při setkání starších občanů v suchdolském sdružení Klas. Na jaře pořádáme velký masopustní průvod Suchdolem.

Pravidelně informujeme veřejnost články o dění v mateřské škole v Informačních listech Suchdole. Mateřská škola má své internetové stránky www.msgagarinova.cz.

3.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Mateřská škola byla postavena pro účely mateřské školy, prostory jsou pro děti dostatečně velké. Veškerý nábytek určený pro děti i lůžka na odpočinek jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídající počtu dětí, jsou zdravotně a hygienicky nezávadné, bezpečné, dětem přístupné.

Prostory všech tříd jsou stejné – část se stolkou, jako společná jídelní a pracovní část, herní část s různými hracími koutky a herna, která se využívá pro spontánní pohyb dětí, k řízeným pohybovým činnostem a slouží též k odpočinku dětí po obědě. Herny jsou vybaveny v každé třídě trochu jinak. V patrech jsou herny vybaveny více sportovním nářadím - žebřiny, malá trampolína, tělovýchovná rampa s houpacími kruhy, lanem, žebříkem, házecím košem, žíněnkami. Je zde i více různého sportovního náčiní - overbaly, míče, stuhy, drátěnky. Přizpůsobené spíše staším dětem. Tyto prostory využívají všechny třídy – střídají se. V přízemí jsou herny vybaveny více hračkami, drobným sportovním náčiním. Přizpůsobené spíše mladším větším. U každé třídy je malá přípravná -v ydávací kuchyňka a šatna pro učitelky, která slouží též jako kabinet materiálu a pomůcek třídy.

Hračky, didaktické pomůcky, výtvarné, hudební a pracovní potřeby, literatura odpovídají v každé třídě věku a počtu dětí, jsou průběžně obnovovány, doplňovány, jsou volně přístupné dětem. Pedagogové v každé třídě mají k dispozici pianino. V chodbě před ředitelnu je k dispozici kopírka, knihovna pro pedagogy. V každé třídě je počítač vybavený základními i výukovými programy pro předškolní děti, internetem, který mohou využívat děti i pedagogové ke své práci. V každé třídě jsou navíc, ale k dispozici všem, různé pomůcky – maňásci, čepičky pro dramatickou, sady různých demonstračních, didaktických obrázků. Seznam všech těchto pomůcek s označením třídy mají k dispozici všichni pedagogové a je uveřejněn na společných tzv. Sdílených složkách v počítačích.

Děti se podílejí na úpravě prostředí své třídy i ostatních prostor školy vlastními výtvary. Třídy, šatny i společné spojovací chodby jsou vybaveny nástěnkami, sítěmi k prezentaci dětských výtvarů.

Zahradu školy se daří za přispění Úřadu MČ Suchdol, pedagogů, rodičů, získaných grantů velice pěkně upravovat, udržovat a vybavit různými herními prvky. Děti tak mají možnost využívat zahradu k různým pohybovým aktivitám a hrám. V jedné části zahrady je zrekonstruovaná zahradní buňka, která slouží jako venkovní sklad hraček a zahradního nářadí. V druhé části jsou vybudované dvě venkovní místnosti, které slouží také jako sklad venkovních hraček a zahradního nářadí a toalety pro děti.

Pravidla o používání školní zahrady jsou nedílnou součástí Školního řádu.

Podmínky zajištění bezpečí

Z bezpečnostních důvodů je přístup do budovy k jednotlivým třídám opatřen kamerovým otevíracím systémem. Zahrada školy je oplocena, branky jsou opatřeny zavíracími západkami a po ukončení provozu se z důvodu ochrany majetku zamykají. Technický stav mateřské školy je přiměřený stáří budovy, dle potřeby je udržován a opravován. Je průběžně kontrolován ředitelkou i zaměstnanci. Bezpečnostní i hygienické podmínky školy jsou pravidelně kontrolovány příslušnými odborníky dle daných předpisů a požadavků. Vnitřní i venkovní vybavení školy pravidelně prochází odbornou revizí. Všechny elektrické zásuvky jsou opatřeny krytkami.

Od doby převzetí dětí do doby předání rodičům nebo jimi pověřeným zástupcům (na základě písemného potvrzení), zodpovídá za bezpečnost dětí pedagog. Při vycházkách používají děti bezpečnostní vesty a pedagogové terčičky pro zastavení vozidel. Při jízdě na tříkolkách a koloběžkách na dopravním hřišti musí mít děti na hlavě bezpečnostní přilbu. Pedagogové připravují dětem různé programy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví v mateřské škole i mimo ni. Další programy na toto téma jsou připravovány a organizovány v mateřské škole Policií ČR, Městskou policií, Hasiči Suchdol, zdravotníky – viz.Plán akcí.

Životospráva

Činnosti v mateřské škole jsou zařazovány tak, aby děti měly dostatek času pro hru, pohyb i odpočinek. Dopolední program je organizován ve volných blocích, které umožňují pedagogům pružně reagovat na momentální situaci ve třídě. Dostatek pohybu je zajištěn volným přístupem dětí do herny, nabídkou sportovní herny, pobytem venku dopoledne i odpoledne na zahradě, vycházkami (i delšími tematickými) do okolí školy.

Vedeme děti ke **zdravému životnímu stylu** – duševní pohodě a tělesnému zdraví. Vytváříme bezpečné sociální prostředí, flexibilní režim dne, doplňkové aktivity školy - plavání a jiné kroužky.

Strava je vyvážená, plnohodnotná, přesně dodržovaná podle norem platných pro mateřskou školu a kontrolována spotřebním košem. Denně nabízíme dětem dostatek čerstvého ovoce a zeleniny. Děti do jídla nenutíme, ale vedeme je k tomu, aby jídlo alespoň ochutnaly, než ho odmítnou. Rodiče mají aktuální jídelníček k dispozici v šatně každé třídy i na webových stránkách. Stravování dětí s různými dietami je možné, vždy po domluvě s rodiči.

Pitný režim je zajištěn celodenní nabídkou neslazeného čaje nebo vody z volně přístupné nádoby, ze které se snadno obslouží i malé děti. V letním období je pití dopoledne i odpoledne zajištěno i na zahradě.

Odpolední **odpočinek** probíhá v každé třídě individuálně podle věku a potřeb jednotlivých dětí.

Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.

Psychosociální podmínky

Pedagogové a všichni ostatní zaměstnanci školy se chovají k dětem i jejich rodičům slušně, korektně, zdvořile, bez projevu ironie, nerovnosti, podceňování, zesměšňování. Jednají nenásilně, citlivě, navozují situace pohody a klidu vycházejí vstříc jejich oprávněným přáním a požadavkům, vytvářejí dětem prostředí potřebného klidu, bezpečí i soukromí. Jsou svým chováním vhodným vzorem. Zachovávají diskrétnost a mlčenlivost o dětech a soukromí rodin.

V průběhu pobytu dětí v mateřské škole respektujeme a uspokojujeme obecné potřeby dětí, vycházíme z hierarchie třídění lidských potřeb dle A. Maslowa, dbáme na individuální a vývojově podmíněné projevy jednotlivých dětí. Všechny děti mají ve škole rovnocenné postavení, žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Nově příchozí děti mají dostatek času postupně se adaptovat na nové prostředí. Děti nejsou neúměrně zatěžovány ani neurotizovány spěchem.

Pedagogický styl, způsob, jakým jsou děti vedeny je podporující, sympatizující, počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dětí. Dětem se dostává jasných a srozumitelných informací. Ve vzdělávací nabídce vycházíme z individuální vyspělosti jednotlivých dětí i ze znalosti věkových zvláštností. Je vyloučeno podporování nezdravé soutěživosti dětí. Nabídka odpovídá věku dětí, je jim tematicky blízká, srozumitelná, pochopitelná, přiměřeně náročná, užitečná a prakticky využitelná. Pedagogové se vyhýbají negativním slovním komentářům, poskytují dětem zpětnou vazbu a uznání, dostatečně vyhodnocují a oceňují konkrétní projevy a výsledky činností dětí.

Základním předpokladem pro **pocit bezpečí a jistoty** je znalost pravidel chování, která si v jednotlivých třídách tvoří pedagogové společně s dětmi zejména na začátku roku, pak průběžně dle dané situace. Citlivé a diskrétní řešení konfliktních situací mezi dětmi je samozřejmostí. Podporujeme u dětí zdravé sebevědomí, pocit vlastní hodnoty. Dítě pak dokáže vyjádřit svoje pocity a umí říci „ne“, pokud se mu něco nelíbí. To je **základem prevence patologických jevů** (zneužívání dětí, šikana, vandalismus, drogy...). Tato témata zařazujeme jako součást vzdělávání formou programů s Policií ČR, Městskou policií i samostatně v každé třídě. Samozřejmé je i praktické seznamování s pravidly bezpečnosti na ulici. Na začátku každého školního roku a dále dle potřeby pedagogové zařazují do vzdělávací nabídky dětí ochranu zdraví a bezpečnost chování ve třídě, při pobytu venku na zahradě i na ulici, při různých akcích pořádaných školou – výlety, plavání.

Organizační chod školy

Základním dokumentem vymezujícím práva a povinnosti všech dětí, rodičů, zaměstnanců a dalších návštěvníků mateřské školy, je **Školní řád** – viz. **příloha č.1**. Mimo jiné vymezuje i podmínky bezpečnosti dětí. Forma vzdělávání vychází především z prožitkového a situačního

učení. Hlavním kritériem je vždy zájem dítěte. Pedagogové se po celou dobu své přímé pedagogické práce **plně věnují dětem** a jejich vzdělávání, děti vhodně motivují a vzbuzují tím chuť dětí poznávat, objevovat, experimentovat, seznamovat se s novými poznatky, zkušenostmi. Nabízejí jim však takovou činnost, která jim poskytuje dostatek prostoru pro samostatnost. Podle možností a potřeby pracujeme s dětmi individuálně nebo v malých skupinkách. Je to nejefektivnější způsob práce s dětmi pomalejšími, méně aktivními, věkově mladšími nebo naopak s dětmi nadanými. Zejména však s dětmi před vstupem do školy.

Denní řád

je variabilní podle dané situace. Není striktně časově limitovaný (s výjimkou časů pro včasné omlouvání nepřítomnosti dítěte, nahlašování pozdějších příchoďů), ale jeho struktura zůstává obvykle stejná. Podrobnější rozvržení činností během dne si tvoří pedagogové společně s dětmi v každé třídě samostatně a jsou uvedeny ve třídním vzdělávacím programu – dále jen **TVP**.

Dopoledne – děti se scházejí ve všech třídách od **od 7:00 hod.** do **8:30 hod.**, v případě potřeby je možné dohodnout se s pedagogy jinak. V této době probíhají ve všech třídách **volné hry**, děti si hrají samostatně dle vlastního výběru. Před ranními pohybovými aktivitami, případně až svačinou pedagog děti vyzve k uklidu hraček s výjimkou staveb nebo her, které se mohou ponechat do dalšího dne(dní). Dle volby dětí může hra dále volně plynout i v průběhu řízených činností, hlavně u menších dětí. Na konci týdne – v pátek se všechny stavby uklidí. Po hře může následovat **pohybová aktivita**, zdravotně preventivní cvičení, libovolnou formou, přiměřené věku dětí s možností využití TV náčiní a nářadí. Cvičení organizuje pedagog, děti se mohou zapojit podle vlastního rozhodnutí. Poté následuje **hygienu, svačina** a volně se přechází na **řízenou činnost dětí**. Všechny tyto činnosti si pedagogové pečlivě předem připravují a dokumentují v tzv. **týdenních plánech**, které mají rodiče k nahlédnutí v šatně. Pedagogové vždy při tvorbě týdenních plánů vycházejí z TVP, náměty, cíle vybírají ze vzdělávacího obsahu ŠVP.

Následuje **pobyt venku** na zahradě nebo **vycházka** (cca od 10 do 12 hod), který pedagogové dětem záměrně nezkracují s výjimkou silného deště, bouřky, mrazu vyššího než -10°C nebo špatných rozptylových podmínek, které sleduje pedagog přicházející na zdvojenou vycházku na internetu. Povinností pedagogů je kontrolovat vhodné oblečení a obutí dětí před pobytem venku.

Po pobytu venku následuje **hygienu a oběd**. Každá třída využívá na oběd a svačiny svou část třídy – děti mají na jídlo klid, nejsou nijak časově omezovány. Větší a předškolní děti používají příbor, menší děti podle vlastní individuální schopnosti lžičky, případně příbor. Pedagogové vedou děti ke klidnému a slušnému stolování. V průběhu celého dne dbáme na dostatečný pitný režim dětí.

Odpoledne - si děti, které jdou po obědě domů mohou rodiče vyzvednout od **12,30 hod. - 13,00 hod.** Ostatní děti mají odpočinek podle věku a individuálních potřeb. Je nepřijatelné děti ke spánku nutit. Menší děti se převlékají do pyžama a odpočívají na lehátkách. Během odpočinku si mohou kdykoliv dojet na WC. Vstávat mohou hned po probuzení, nejdéle však ve 14:30 hod. V předškolních třídách (starší děti) je odpočinek zkrácen na maximálně 30 min. na molitanových lůžkách, formou poslechu pohádky, CD, videa atd. Poté se děti věnují podle zájmu společným nebo individuálním činnostem. Po svačině následují volné a individuální hry. Z důvodu šetření energií a maximálního využití přímé práce pedagogů s větším počtem dětí jsou děti podle provozní doby tříd od 16,00 – 16,30 hodin převáděny do jedné třídy s konečnou službou, kde jsou do odchodu domů do **17,00 hod.** Odpoledne jsou zařazeny zájmové aktivity a kroužky – viz. bod 8 tohoto ŠVP - Doplňkový program.

Řízení mateřské školy

Ředitelka zajišťuje běžný chod školy vzhledem ke zřizovateli, zaměstnancům, rodičům dětí i partnerům. Deleguje různé úkoly týkající se školy na pedagogy i na ostatní provozní personál. Všichni zaměstnanci mají své povinnosti, pravomoci a úkoly jasně vymezeny v náplni práce, zároveň mají možnost projevit svou iniciativu. S pedagogy konzultuje jejich další vzdělávání na základě výsledků z jednotlivých hospitací, přihlíží i k zájmu pedagogů o téma dalšího vzdělávání. Rodiče dětí mají všechny důležité informace o vzdělávání jejich dětí k dispozici na nástěnkách tříd i na webových stránkách. Zároveň mají možnost kdykoliv po předchozí domluvě konzultovat s pedagogy případně s ředitelkou jakékoli téma, týkající se mateřské školy. Podporuje aktivity vedoucí ke stmelování kolektivu školy a udržování celkové pohodové atmosféry.

Plánuje pedagogickou práci a chod mateřské školy na základě předchozí analýzy a využívá zpětné vazby. Z výsledků vyvozuje závěry pro další práci. Školní vzdělávací program vypracovává ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Spolupracuje se zřizovatelem – společně se s ostatními pedagogy aktivně podílí na jeho akcích (program dětí z mateřské školy při vítání nových občánků Suchdola, setkání se seniory, masopustní průvod aj.), spolupracuje s partnery školy, prezentuje mateřskou školu navenek formou webových stránek, příspěvků do místních novin.

Personální a pedagogické zajištění

V naší mateřské škole pracuje 8 pedagogů a 5 provozních zaměstnanců (1 hospodářka, 2 kuchařky, 2 uklízečky). Po rozšíření školy na 6 tříd 12 pedagogů a 7 provozních zaměstnanců. Všichni zaměstnanci mají předepsanou kvalifikaci nebo si ji doplňují. Své profesní kompetence zdokonalují vzdělávacími semináři, rozvíjejí samostudiem, sledováním novinek a změn v odborné literatuře.

Rozvrh pracovní doby pedagogů - přímá pedagogická práce s dětmi je rozvržena tak, aby byl zajištěn bezpečný pobyt dětí venku nebo individuální práce s dětmi za přítomnosti obou pedagogů s většinou dětí. Je tedy možné individualizovat práci nebo jít např. na delší tématickou vycházku.

Administrativa školy je vedena dle pokynů ředitelky, pedagogové jsou zodpovědní za přesné vedení třídní dokumentace – třídní knihy, třídního vzdělávacího programu, evidenčních listů dětí, přehledu docházky, diagnostických záznamů dětí, případně individuálních plánů rozvoje dětí s odkladem školní docházky či jinak

Pedagogové jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Spoluúčast rodičů – rodiče mají právo a možnost vědět co nejvíce o tom, v jakém prostředí jejich dítě žije a co prožívá. Je jejich právem se na tomto spolupodílet a být informován. Informace mohou získat na nástěnkách v šatnách každé třídy, na webových stránkách školy, na společných schůzkách nebo individuálních setkání v jednotlivých třídách. Mohou se přímo účastnit výletů pořádaných školou. Rodiče mohou své dotazy, náměty a jiné připomínky k aktivitám a chodu školy konzultovat s ředitelkou, pedagogy i ostatními provozními zaměstnanci, případně je zapsat do sešitu – „Náměty, nápady, dotazy, připomínky, stížnosti“, který je v šatně každé třídy. Uvedené připomínky jsou okamžitě řešeny. Pedagogové jsou připraveni kdykoliv konzultovat s rodiči jejich problémy týkající se chování dětí. Při mateřské škole mají rodiče založen tzv. **Klub přátel MŠ Gagarinova**, který se podílí na spoluúčasti a finanční podpoře různých aktivit pořádaných školou – divadelní představení, koncerty a jiné zábavné programy pro děti, podzimní a jarní práce na zahradě, vánoční, velikonoční besídky nebo dílničky, plavání, čarodějnice, den matek, den dětí, škola v přírodě, rozlučka s předškoláky atd. viz. **příloha č. 2 Plán akcí** – je k nahlédnutí i na webových stránkách školy.

Spolupráci s rodinou podporujeme i formou kontaktu s odborníky – logoped, psycholog, zubařka, učitelka z 1. třídy ZŠ. Zaměstnanci mateřské školy respektují právo rodiny na soukromí, výchovný styl i zvláštnosti. Jsou ochotni rodině pomoci nejen v období adaptace dítěte v mateřské škole, ale i v krizových situacích dítěte i rodiny, ne však na úkor denního programu ve třídě. Primární je však ve všech případech zdraví a bezpečnost dítěte.

Rodiče jsou vždy informováni o využití jejich případných finančních darů. Je jim veřejně (v prostorách školy) děkováno za jakoukoliv pomoc škole.

Rodiče mají založen a řádně registrován „Klub rodičů a přátel školy“, který dle svých stanov podporuje školu při organizaci různých akcí pro děti.

Spolupráce s ostatními subjekty se týká spolupráce s **PPP a SPC** ohledně školní zralosti dětí a slouží jako poradenská činnost pro pedagogy i doporučení pro rodiče. Dále spolupracujeme se **zubařkou**, která provádí ve škole osvětu péče o zuby, s **pediatřičkou**, která sídlí přímo v areálu školy.

Mateřská škola se podílí na různých akcích pořádaných **Úřadem městské části Suchdol** – např. s dětmi připravujeme pásma písní a básní na slavnostní vítání nových občánků nebo na setkání se

seniory. V únoru pořádámě masopustní průvod Suchdolem.

Spolupráce se základní školou v Suchdole je již několik let samozřejmostí. Týká se hlavně návštěv dětí - budoucích prvňáčků ve škole, setkání pedagogů 1.stupně s rodiči předškolních dětí před zápisem do základní školy, návštěv pedagogů z mateřské školy v první třídě, konzultace mezi pedagogy i řediteli.

Dobrovolný sbor hasičů Praha-Suchdol pořádá pro školu různé zajímavé i vzdělávací aktivity pro děti.

S **Policií ČR** a **Městskou policií** spolupracujeme pravidelně při vzdělávání dětí v oblasti prevence bezpečnosti. Pořádáme s nimi besedy pro děti.

4.

Organizace vzdělávání

Zápis dětí do mateřské školy probíhá každoročně na začátku dubna v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a s vyhláškou č. 14/2004 Sb. o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Děti jsou do mateřské školy přijímány dle kritérií, která každoročně konzultujeme se zřizovatelem – **Kritéria pro přijímání dětí do Mateřské školy Gagarinova v roce...** viz. **příloha č. 3**. Pokud dojde k ukončení docházky některého dítěte v průběhu roku, přijme se na toto místo dítě, které je první v seznamu nepřijatých dětí ze zápisu příslušného roku. Nově příchozí děti jsou zařazovány podle věku, pokud to nenaruší organizační chod školy je přihlíženo k případnému přání rodičů – možnosti být ve třídě se sourozencem, s kamarádem. Děti mají dostatek času na postupně se adaptovat na prostředí v mateřské škole. Rodičům nově příchozích dětí nabízíme před zápisem do mateřské školy tzv. „Den otevřených dveří“ k prohlídce školy a seznámení se s prostředím školy. Do mateřské školy se mohou podívat po předchozí domluvě i kdykoliv jindy.

Způsob **adaptace** při nástupu dětí do mateřské školy vychází z individuálních potřeb dítěte, není časově limitován, je vždy konzultován s rodiči. Většinou rodiče využívají postupně se prodlužující dobu strávenou s dítětem v mateřské škole s postupným opouštěním dítěte na určitou dobu. Pokud má dítě ve školce sourozence, využíváme jeho přítomnosti ve třídě, dokud je to potřeba. Obvykle toto postačí pro klidný průběh zvyknutí dítěte na nové prostředí. Pokud se dítěti nepodaří si na mateřskou školu zvyknout, zvážíme společně s rodiči odložení doby nástupu dítěte do mateřské školy na dobu, kdy bude dítě psychicky zralejší.

Příprava dítěte ke vstupu do základní školy

Spolupracujeme s učitelkami z prvních tříd základní školy, děti se účastní programu „Předškolák“ - společně navštěvují prostředí základní školy, účastní se přímo vyučovacích hodin v první třídě, aby se blíže seznámily s prostředím základní školy. V mateřské škole je předškolákům poskytována zvýšená nabídka činností připravujících je na snadnější vstup do školy. Pedagogové nabízejí dětem různé grafomotorické cviky, předmatematické představy, podporují u dětí rozvoj schopnosti potřebné pro čtení, psaní. Mají vlastní pracovní sešity, se kterými pracují dle vlastního přání, individuálně, během volných her nebo při odpoledních činnostech. Třídy v patrech, kam zařazujeme děti v posledním roce před školní docházkou, jsou vybaveny množstvím pomůcek, didaktických hraček a her, které podporují rozvoj a dosažení klíčových kompetencí dětí ukončujících předškolní vzdělávání. Pedagogové při plánování a přímé práci s dětmi vycházejí a řídí se všemi klíčovými kompetencemi předškolních dětí – k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, činnostní a občanské kompetence. Při postupném vyhodnocování diagnostiky jednotlivých dětí sledují očekávané výstupy, které vycházejí ze všech 5 vzdělávacích oblastí přímo v RVP PV. Vedou tak děti k tomu, co na konci předškolního období zpravidla dokáží.

Pro děti s odkladem školní docházky pedagogové obvykle připravují dle diagnostického záznamu a vyjádření pedagogicko-psychologické poradny speciální úkoly zaměřené na rozvíjení daného nedostatku. **Dětem talentovaným a mimořádně nadaným** jsou nabízeny úkoly složitější, více rozvíjející jejich talent, nadání. Vždy vychází z individuálního poznání a diagnostiky.

V mateřské škole zatím nemáme žádné **dítě se speciálními vzdělávacími potřebami**. Využili bychom znalostí pedagoga se vzděláním speciální pedagogiky k vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti takového dítěte, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Pedagogové na třídě společně připravují třídní vzdělávací program (dále jen TVP) podle těchto pravidel:

Při tvorbě TVP vycházejí ze ŠVP a dodržují pravidla RVP PV.

TVP vždy obsahuje:

Charakteristiku třídy – konkrétní složení dětí ve třídě, stručná analýza třídy - nově příchozí i stávající dětí, vychází z informací z dotazníků od nově příchozích dětí i z diagnostiky dětí z předchozího roku.

Denní řád – informace o sledu a náplně činností, určité pravidelně se opakující aktivity.

Společná pravidla, která si pedagogové vytvářejí společně s dětmi.

Cíle, záměry, očekávané výstupy v konkrétní třídě, u konkrétních dětí. Rozvoj konkrétních schopností, dovedností, poznatků, postojů a hodnot.

Tematické okruhy případně zaměření třídy mohou být v TVP zaznamenány obecně. Témata vždy vybírají ze vzdělávacího obsahu ŠVP.

Metody a formy práce – vzdělávací působení pedagogů vychází vždy z předchozí analýzy dětí v konkrétní třídě. Z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dětí, ze znalosti jejich životní a sociální situace, pravidelného sledování rozvojových i vzdělávacích pokroků dětí.

Pedagogové vedou v každé třídě osobní složky jednotlivých dětí – portfolia, která obsahují : evidenční list, vstupní a diagnostický dotazník, zprávy od odborníků, plnou moc rodičů o vyzvedávání dětí jinými osobami. Součástí těchto portfolií jsou i dětské výkresy, výtvořky, pracovní listy.

TVP si pedagogové dále podrobně rozpracovávají do tzv. **týdenních plánů**. Při jejich tvorbě pracují přímo s obsahovou nabídkou integrovaných bloků **ŠVP**, vybírají si konkrétní cíle obvykle ze všech 5 skupin, které chtějí s dětmi plnit, inspirují se vzdělávací nabídkou ŠVP, porovnávají očekávané výstupy činností, klíčové kompetence dětí daného věku, přihlížejí k hodnocení předchozího plánovaného týdne, mohou i dále pokračovat v rozvíjení naplňování cílů. Při výběru konkrétních týdenních témat, pedagogové vycházejí ze ŠVP, přání a zájmu dětí, případně z aktuální situace, nabízí dětem možnost výběru. Organizaci všech aktivit a vzdělávání maximálně přizpůsobují vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Týdenní plány mohou být plněny dle potřeby i delší dobu než jeden týden. Vychází se zpravidla ze zvládnutí vzdělávacího programu, zájmu dětí o dané téma.

Třídní program i týdenní plány mají rodiče kdykoliv k dispozici v šatně každé třídy. Mohou se k nim vyjadřovat, podávat náměty, připomínky.

Přesný, skutečný průběh dne pedagogové denně zapisují do **třídní knihy** – téma dne (týdne), činnosti dětí, tak jak skutečně proběhly, do poznámek si zapisují různé připomínky, postřehy, případně hodnocení dne. Hodnocení týdenního bloku, naplnění cílů, očekávaných výstupů si pedagogové zapisují přímo do týdenního plánu, který proběhl, do tzv. „Hodnocení pod čarou“ - dle kritérií a popisu v kapitole Evaluační systém. Pokroky a postřehy vývoje vzdělávání jednotlivých dětí zachycují průběžně do **diagnostického záznamu každého dítěte**.

5.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Řídíme se mottem Roberta Fulghuma :

„Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole.“

Náš ŠVP vychází z cílů, nabídky očekávaných výstupů daných v RVP PV pro mateřské školy. Uspořádání témat vyplývá z ročních období, pravidelně se opakujících svátků a témat přispívajících k získání potřebných poznatků a vědomostí. Z důvodu polohy mateřské školy je vzdělávací nabídka hodně zaměřena na přírodu, na její pozorování, zkoumání a objevování, ale i na blízkost a snadnou dostupnost Prahy. ŠVP slouží pedagogům pro tvorbu třídních vzdělávacích programů a týdenních plánů. Ty nemusí nutně zahrnout všechna témata, ale měly by být sladěny tak, aby se před ukončením docházky dítěte do mateřské školy dítě co nejvíce přiblížilo výstupům a kompetencím v jednotlivých oblastech. Tedy aby bylo dítě co nejlépe připraveno na vstup do základní školy a bylo vybaveno klíčovými kompetencemi, které se na této úrovni očekávají.

Hlavní cíle našeho ŠVP

Rozvíjet děti po stránce fyzické, psychické i sociální - aby byly děti v mateřské škole šťastné, spokojené a cítily se bezpečně. Aby na konci předškolního vzdělávání zvládly nebo se co nejvíce přiblížily daným klíčovými kompetencím - k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální

Přiměřeně vytvářet u dětí základy k učení a poznání – upřednostňujeme vzdělávání dětí formou prožitkového učení, zapojování co nejvíce smyslů

Podporovat v dětech růst osobní samostatnosti - v sebeobsluze i v samostatnosti úsudku, podporujeme u dětí zdravé sebevědomí

Vzdělávací metody a formy učení a vzdělávání dětí vychází z individuálních i specifických potřeb a možností jednotlivých dětí. Umožňují aktivní účast dětí na vlastním vzdělávání. Při výběru metod upřednostňujeme **hru, prožitkové a kooperativní učení**, cíleně zařazujeme činnosti, které jsou založeny na přímých zážitcích dětí, zapojují všechny nebo co nejvíce smyslů, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, experimentovat, vzájemně spolu komunikovat, hledat řešení, činnosti, které podněcují radost dětí z učení, vzbuzují zájem poznávat nové věci, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Uplatňujeme i **situační učení** založené na vytváření a využívání situací, které dětem poskytují srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se při nich učily dovednostem a poznatkům. Ve vzdělávání dětí využíváme i **spontánních** nápadů dětí, poskytujeme jim dostatek prostoru pro vlastní hry. Základní formou vzdělávacích činností jsou především hra, manipulace s předměty, experiment.

Organizační formy učení, které využíváme jsou:

podle prostředí – výuka v přirozeném prostředí, ve třídě, ve specializované části tříd

podle uspořádání dětí – upřednostňujeme individuální výuku, v malých skupinách (3-5 dětí), v odůvodněných případech využíváme i formu frontální.

V programu jsou adekvátně rozvíjeny všechny schopnosti dětí a zároveň má každé právo na odlišnost. Respektujeme jeho psychické, tělesné, mentální, sociální i náboženské zvláštnosti a zvyky. V průběhu celého období docházky dětí do mateřské školy dochází k rozvoji všech smyslů, rozšiřování znalostí, dovedností, seznamování se s různými materiály, technikami, pomůckami. Rozvíjíme osobnost dětí všestranně a snažíme se je co nejvíce připravit pro další život. Podporujeme přiměřené a zdravé sebevědomí, aby každé dítě znalo svou hodnotu a musí zažít pocit úspěchu a radosti. Nabízíme dětem takové činnosti ve kterých se může samostatně

rozhodnout, dáváme jim příležitost zvládnout určitý úkol nebo vyjádřit svůj názor a umět si ho prosadit. Nabídkou témat, námětů, technik, materiálů podporujeme vlastní tvořivost dětí.

V mateřské škole podporujeme dobré vztahy mezi dětmi, zařazujeme preventivní programy organizované profesionály i samotnými pedagogy ve třídách jako **prevenci šikany**. Klademe důraz na činnosti, při kterých spolu děti spolupracují, společně tvoří, prožívají, pomáhají si. Děti si postupně uvědomují, že každý má ve skupině své místo, každý může skupinu vést, každý se musí umět skupině i podřídit. Důsledným řešením konfliktů rozvíjíme u dětí schopnost soucítění, tolerance, vzájemné pomoci.

Dospělí jsou dětem vzorem zdvořilého a sociálně vstřícného chování. Formou her při každodenním setkávání podporujeme správné jednání s dětmi i dospělými, seznamujeme děti s personálem školy. Učíme děti nebát se vyjádřit jiné osobě svůj vlastní názor.

Pedagog je v řízeném vzdělávacím procesu průvodcem dítěte při jeho vlastním sebepoznávání, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat, spolupracuje s dítětem při jeho procesu vzdělání. Hlavním úkolem každého pedagoga je iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dětem příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem. Zároveň však pedagog kontroluje svou práci na základě vlastní autoevaluace viz.bod 7 tohoto ŠVP - Evaluační činnost školy.

Přílohou č.4 tohoto ŠVP je podrobný „**Plán EVVO**“, kde se děti seznamují s různými činnostmi , plní úkoly a seznamují se s problematikou ekologie. Plán je rozpracovaný na 3 následující roky (2011 – 2014) platný pro všechny třídy. Pedagogové pracují s tímto plánem ve spolupráci s koordinátorem EVVO pro mateřskou školu – Jaroslavou Bělou – učitelkou Mateřské školy Gagagrínova.

Já jsem já- moje tělo, moje smysly, moje city

Vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka:

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

Dítě a jeho psychika

- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování,

obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Dítě a ten druhý

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

Dítě a společnost

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Dítě a jeho tělo

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Dítě a jeho psychika

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění, úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech

Dítě a ten druhý

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Dítě a společnost

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Lidé kolem mne- já a ty, já a my

Vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Dítě a svět

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka:

Dítě a jeho tělo

- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

Dítě a jeho psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.

Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí

Dítě a společnost

- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

Dítě a svět

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Dítě a jeho tělo

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

Dítě a jeho psychika

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)

Dítě a ten druhý

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Dítě a společnost

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Dítě a svět

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

Zkoumáme svět kolem sebe – Svět lidí

Vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
 - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
 - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

Dítě a jeho tělo

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

Dítě a jeho psychika

- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

Dítě a ten druhý

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

Dítě a společnost

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Dítě a svět

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Dítě a jeho tělo

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Dítě a svět

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Svět přírody – Živá příroda

Vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

Dítě a jeho tělo

- činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Dítě a jeho psychika

- hry a činnosti zaměřené k poznávání a zkoumání
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Dítě a ten druhý

- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Dítě a společnost

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

Dítě a svět

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Dítě a jeho tělo

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Dítě a jeho psychika

- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Dítě a ten druhý

- spolupracovat s ostatními
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Dítě a společnost

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Dítě a svět

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Svět přírody – Neživá příroda

Vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- poznávání jiných kultur
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

Dítě a jeho tělo

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Dítě a jeho psychika

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy,

audiovizuální technika)

- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

Dítě a ten druhý

- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dítě a společnost

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Dítě a jeho tělo

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
 - zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
 - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
 - spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
 - odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
-

7.

Evaluační činnost školy

Na evaluační činnosti mateřské škole se podílejí všichni pedagogové i ostatní provozní zaměstnanci školy, děti i rodiče. Jejím hlavním cílem je získat smysluplnou **zpětnou vazbu** o kvalitě fungování školy jako vzdělávací instituce a kvalitě jejího vzdělávacího programu. Mít co nejvíce přesné informace o kvalitě výsledků vzdělávání, o kvalitě probíhajícího pedagogického procesu a kvalitě všech podmínek pro vzdělávání.

1. Předmět, cíl vlastní evaluace školy (co se sledujeme):

- provázanost a naplňování cílů z RVP PV → ŠVP → TVP → týdenních plánů
- podmínky vzdělávání - získat smysluplnou zpětnou vazbu o fungování školy jako vzdělávací instituce (oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit), zmapování celkového klimatu školy
- kvalita vzdělávání dětí, naplňování jednotlivých vzdělávacích kompetencí – práce pedagogů, pedagogické metody a styly vedení dětí, vzdělávací nabídky, vzdělávací přínos dětem – pokroky dětí

2. Podklady, prostředky, které používáme pro vlastní evaluaci:

- ŠVP, TVP, týdenní plány učitelek, třídní knihy, diagnostické záznamy o dětech
- pololetní a roční evaluace tříd
- hospitační záznamy
- školní řád
- záznamy z pedagogických a provozních porad, záznamy o provedených kontrolách
- výroční zprávy o činnosti školy, inspekční zpráva
- personální a mzdová dokumentace
- ankety, vlastní dotazníky nebo dotazníky firem zabývajících se evaluací škol

3. Metody vlastní evaluace školy

- na úrovni školy:
- hospitace, pozorování, neformální návštěvy ve třídách
- záznamy z provozních a pedagogických porad, výroční zprávy a kontroly ČŠI
- brainstorming - při pedagogické poradě
- pozorování, rozhovory, společné diskuse
- kontroly různého charakteru (náplň práce, čistoty, dodržování předpisů, kontrola prostor školy.....)
- dotazníky
- na úrovni tříd:
- analýza dokumentů - poznámky v třídních knihách, **autoevaluace týdenních plánů** pedagogů viz. níže
- sebehodnocení pedagogů – dle kritérií v kapitole 12 RVP PV
- analýza portfolia dítěte – diagnostické záznamy o dítěti, listy, výkresy, výrobky dítěte
- pololetní hodnocení tříd podle předem dané závazné **osnovy pro evaluaci třídy** – viz. níže

Autoevaluace týdenních programů - osnova

Pedagogové hodnotí dle této osnovy své pedagogické plánování a působení na konci každého týdne, respektive po ukončení daného téma. V pololetním hodnocení třídy si statisticky uvedou častost(číselnou frekvenci) plánování tématu i průběhu učení a vyvodí závěr (např. Při plánování témat pedagog často uváděl č.4 = vycházel ze ŠVP, což znamená, že děti neovlivňovaly výběr tématu. Měl by tedy ve svém dalším plánu dávat dětem více příležitosti samostatně rozhodnout, co by se chtěly dozvědět – vybrat si téma dalšího týdne).

Hodnocení pod čarou (pod týdenním plánem)

a) Plánování tématu

- **děti:**
- **1** - podílely se na výběru tématu a ovlivnily výběr činností
- **2** - ovlivnily svým nápadem průběh některé z činností
- **3** - neměly k tématu žádné návrhy
- **pedagog** při volbě tématu vycházel:
- **4** - z ŠVP
- **5** - aktuálně podle momentální situace a zájmu dětí

b) Průběh učení

- **děti:**
- **6** - byly (tvořivé) nápavitě při provádění nabídnutých činností
- **7** - ve spontánní hře zpracovávaly právě probírané téma (samy od sebe opakovaly činnost, hrály si na to, povídaly si o tématu)
- **8** - v souvislosti s tématem realizovaly a dokončovaly vlastní záměry
- **9** - zvládly..... (nabízenou činnost) bez obtíží, samostatně
- **pedagog:**
- **10** - nabídl jsem dětem činnosti, které umožnily zapojení všech smyslů,
- **11** - poskytl jsem dětem věcnou zpětnou vazbu (popisem činností či výtvorů)
- **12** - musel jsem více dětem pomáhat při ...(provádění nabízených činností)

Autoevaluace tříd (pololetní, roční) - osnova:

- a) vyhodnocení podmínek vzdělávání podle ŠVP – kap. 3 tohoto ŠVP (Podmínky vzdělávání)
- b) míra naplnění integrovaných okruhů ze ŠVP
- c) kvalita plánování cílů a dílčích témat (jak se podařilo naplnit očekávané výstupy plánovaných cílů, do jaké míry jsou zvládnuty jednotlivé kompetence dětí)
- d) závěry z autoevaluace týdenních programů
- e) závěry z pedagogické diagnostiky a práce s dětmi s odkladem školní docházky
- f) spolupráce s rodiči na úrovni třídy (konzultace, informace o dětech, aktivity rodičů)
- g) sebehodnocení učitelky dle dotazníku – 1x ročně – na konci školního roku

4. Termíny evaluace (časový plán), odpovědné osoby:

- **1x týdně** – po ukončení vzdělávacího tématu, zpravidla na konci týdne, autoevaluace týdenních programů – **pedagogové** zaznamenávají tzv. *Hodnocení pod čarou* týdenního plánu, dle osnovy, stručně zapisují formou sebereflexe přímo do týdenních plánů, na základě výsledků práce s dětmi. Tato sebereflexe se týká vztahů – pedagog sám k sobě, ke kvalitě plánování a vzdělávacího procesu – používaných metod učení, naplnění vzdělávacích cílů, případně dosahovaných výstupů vzdělávání, pedagog ve vztahu k dětem, pedagog ve vztahu k ŠVP a TVP
- **průběžně celý rok**- pedagogové sledují a zaznamenávají **Diagnostický záznam o dítěti** - viz. **příloha č.5** a 2x ročně (obvykle v pololetí a ke konci školního roku) vyhodnocují individuální pokroky dětí a přizpůsobují tomu své další plánování vzdělávání a metody výchovného působení na děti
- **2 x ročně pololetní hodnocení třídy** – **pedagogové**, vždy na konci pololetí školního roku písemně vypracují dle osnovy – autoevaluace tříd, třídního programu, projednají na ped. radě, předají ředitelce
- **1x ročně** (květen) **osobní autoevaluační dotazník** – **pedagogové, ředitelka**
- **2x ročně hospitace** jednotlivých pedagogů – **ředitelka** dle plánu hospitací
- **1x ročně hodnocení ročního plánu** – **ředitelka**
- **1x ročně výroční zpráva** - **ředitelka**
- **1x za 3 roky** – **autoevaluace školy** – pedagogové, ředitelka, účastní se provozní

zaměstnanci, děti, rodiče

Pedagogové (zejména začínající a méně zkušení) obvykle absolvují **náslechy** u některých zkušenějších kolegů, jsou na třídě se zkušenějším kolegou.

Neformální návštěvy ve třídách provádí ředitelka, zástupce, probíhají průběžně celý školní rok u všech, zaznamenávají se v třídních knihách. Jsou zaměřeny na okamžitou atmosféru ve třídě, dokumentaci, pořádek, dodržování pracovní doby a pracovní náplně, přípravy pedagogů na práci, plánování, dodržování dohodnutých pravidel, volbu a využití pomůcek atd.

Hospitace pedagogům provádí ředitelka, zástupce dle plánu hospitací – viz. Roční plán ředitelky. Všichni pedagogové, znají plán i cíle hospitací, jsou seznámeni s kritérii hodnocení. Sleduje se celkový projev pedagoga, využívání vhodných metod a forem vzdělávání, připravenost a volbu pomůcek, dodržování závazných oblastí ŠVP, TVP. Vždy je zpracován zápis a proveden pohospitační rozhovor. Další – následná hospitace je zaměřená na odstranění zjištěných nedostatků, je z ní proveden zápis a pohospitační rozhovor.

Kontroly ostatních zaměstnanců školy provádí průběžně ředitelka a zástupce, případné nedostatky jsou řešeny ihned.

Autoevaluace školy – 1x za 3 roky

Dle vyhlášky č. 15/2005 SB., ve znění pozdějších předpisů, se hodnotí zejména kvalita podmínek vzdělávání školy, kvalita výchovně vzdělávacího procesu, naplňování cílů a záměrů školního vzdělávacího programu a RVP PV, práce pedagogického sboru. Vychází se z podkladů a výsledků vlastního hodnocení jednotlivých tříd, dotazníků pedagogů i ostatních zaměstnanců školy, rodičů, dětí, diagnostických záznamů o dětech, případně i dalších subjektů.

Oblasti autoevaluace mateřské školy:

- **ŠVP** – hodnotíme jeho soulad s RVP PV – koncepční záměr-vlastní myšlenka, cíle, jeho vhodnost vzhledem k podmínkám školy, obsahovou část
- **Podmínky ke vzdělávání** – věcné, životospráva, psychosociální podmínky, organizační, řízení, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů
- **Průběh vzdělávání** – pedagogický styl - metody a formy pedagogické práce, vzdělávací nabídku – TVP a jejich naplňování, plnění integrovaných bloků, nabídku činností, plnění cílů
- **Výsledky vzdělávání** – vzdělávací pokroky dětí, rozvoj učení a vzdělávání

Termíny autoevaluace školy 1x za 3 roky:

- **říjen - květen** – Diagnostické dotazníky o dětech (průběžně a celkově 2x - leden, květen)
- **říjen – červen** – Hospitace (alespoň 2x školní rok/pedagog) a průběžné kontroly
- **leden – únor** – Pololetní hodnocení tříd, pololetní závěry z hospitací
- **květen - červen** – Sběr a zpracování dalších materiálů k autoevaluaci - dotazníky, vyhodnocení diagnostiky dětí, závěry z celkového hodnocení tříd, sebehodnocení pedagogů, hodnocení ročního plánu školy
- **červen – září** – vytvoření výroční zprávy, vytvoření a doplnění evaluační zprávy
- **do 31. října** – Projednání výsledků vlastní autoevaluace školy na pedagogické radě, přijetí opatření
- **listopad – Využití evaluační zprávy školy – vyhodnocení**, publikování
- **listopad – prosinec** – Zpětná vazba – úprava koncepce následujícího roku, případně ŠVP, organizace školy, rozpočtu, kontrol atd.

8.

Doplňkové programy

Aktivity mateřské školy – viz. příloha č. 2 Plán akcí

V mateřské škole probíhají každý měsíc divadelní představení, koncerty a jiné akce podle aktuální nabídky v návaznosti na roční období – Mikuláš, Vánoce, Čarodějnice, Velikonoce, Den matek, Den dětí, slavnostní rozloučení s předškoláky. Během roku se děti formou prodloužených vycházek seznamují s okolím školy i Suchdola - přírodní rezervací Únětického a Roztockého údolí, Kozích hřbet, Okoř, poznávají Prahu. Závěrem školního roku se koná školní výlet.

Pro děti organizujeme odpolední výuku základů hry na sopránovou zobcovou flétnu, nabízíme sportovní aktivity stolní tenis, Hasík. Od konce ledna se děti účastní předplaveckého výcviku v plaveckém bazénu.

Na konci školního roku dětem, které končí předškolní docházku umožňujeme jeden večer rozlučkové „Spinkání ve školce“ s poznávací vycházkou do okolí školy a plněním různých vědomostních otázek.

Pro pedagogy i rodiče pořádáme ve škole různé semináře – (Respektovat a být respektován, Správné držení tužky – SPC a jiné)

Jednou ročně, obvykle na jeden týden, jezdíme s předškoláky na školu v přírodě.

Akce pro rodiče

Rodiče se rádi účastní předvánočních a jiných dílen v jednotlivých třídách, zahradní slavnosti pálení „Čarodějnice“, jarní a podzimní společný úklid zahrady spojený s opékáním buřtíků. Na den matek připravujeme s dětmi ukázkou her, pohádek, básní, písní. Organizujeme společný výlet s rodiči. Společně s rodiči pořádáme slavnostní „pasování školáků“ - rozloučení s dětmi, které končí předškolní docházku.

Logopedická prevence – po konzultaci s logopedkou MUDr. Bílkovou provádíme s dětmi jednoduchá logopedická cvičení.

Nadstandardní zájmová činnost – není součástí ŠVP

Spolupracujeme s jazykovou školou Spěváček – děti se účastní odpoledních kroužků anglického jazyka. Tuto aktivitu rodiče mají za úplatu agentuře. Škola má s agenturou na tuto aktivitu sepsanou smlouvu o pronájmu prostor.